

FERT *informa*

Boletín de Orientación Familiar

Marzo - Abril 2011

Al habla con...

José Mª Adell

Es Master en Dirección de Asociaciones Profesionales por la Universidad de Barcelona. Master en Educación Familiar por el Instituto de Estudios Europeos. Vinculado profesionalmente a la dirección de asociaciones del ámbito sanitario colaboró con el Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya del cual formó parte en su Consell Asesor. Está casado y es padre de cuatro hijos.

Tras haber dirigido durante varios años el programa "Primeras Letras", José Mª Adell, desde su vertiente de orientador familiar, imparte conferencias, modera sesiones de diversos temas en casi todos los programas del FERT, colabora en la actualización de materiales (casos y notas técnicas) de Orientación Familiar, participa en nuestro programa de Radio Estel y actualmente es Director del programa "Preadolescentes".

Como Director del programa "Preadolescentes" ¿Cuáles son, a tu juicio, las características que mejor definen la preadolescencia?

Es una preciosa y peculiar etapa entre la niñez y la adolescencia. Como toda etapa "pre" nos anticipa la próxima llegada de la adolescencia. Además de los importantes cambios corporales, es una etapa de investigación, de curiosidad, de emociones intensas, lucha por su independencia, agresivas influencias externas, descubrimiento del mundo que les rodea y de su implicación.

Se trata de un período muy interesante para que los padres la aprovechemos a fondo, conozcamos las causas y efectos de todos éstos cambios y profundicemos con ellos una relación firme y sensata, reforzando el diálogo y creando esos espacios de libertad, sobretodo con grandes dosis de comprensión y paciencia.

Teniendo en cuenta la similitud con los rasgos de la adolescencia, ¿cómo justificarías la existencia del programa "Preadolescentes"?

Al ser el Director del Programa quedaría muy mal si te dijera que es uno de los programas más necesarios, pero lo creo sinceramente. Todos son muy útiles y ya se sabe que en educación es fundamental la formación preventiva, empezar cuanto antes mejor, pero también es cierto que nunca es tarde aunque lógicamente el esfuerzo sea mayor. Preparar bien esta etapa facilitará mucho la convivencia con el futuro adolescente. En muchas ocasiones resulta difícil para los padres

afrontar estos cambios, les exigirá en ocasiones "soltar cuerda" y para ello, son muy necesarias unas pautas para hacerlo en la dirección acertada.

En todos los ámbitos educativos siempre ha sido considerado este periodo de los 12 a los 14 años una etapa conflictiva ¿Qué dificultades presenta a los padres y en general a los educadores de hoy? ¿Existen diferencias según se trate de chicos o chicas?

Existen claras diferencias no sólo a nivel de los cambios físicos sino también de los "madurativos", es una realidad que las chicas evolucionan con mayor rapidez. Si bien es cierto que en la maduración se produce un amplio abanico de cambios, algunos relativamente rápidos, otros sin embargo se realizan más lentamente. Para muchos padres y educadores puede parecer una etapa tumultuosa y confusa. Pueden tener una percepción negativa, sin embargo creo que no es acertado verlo solamente como un periodo

conflictivo, es también, un periodo para ayudar a madurar a nuestros hijos, para convertirlos en adultos con personalidad, “únicos”.

Una actitud conciliadora y abierta resulta más provechosa. Si notan que les comprendemos, aumentará su confianza y tendremos mucho ganado. Los preadolescentes también son enérgicos, generosos, idealistas y muestran interés por lo justo y correcto.

¿Qué contenidos abarca este programa que tú diriges?

Precisamente en estos momentos estamos en fase de revisión y actualización de los casos y las notas técnicas para adecuarlos a la realidad del preadolescente de hoy. Es necesario hacerlo con el paso de los años, si bien el contenido básico del programa permanece. Desde aquí quisiera, para ser justos, hacer mención especial a la magnífica dirección de Lluís Bordonaba, mi antecesor, del que sigo aprendiendo cada día.

El Programa quedará adaptado a 8 sesiones y trata en profundidad: el carácter y la personalidad, la identidad sexual, la autoridad y la vida de familia, el ocio y el tiempo libre, la orientación en el estudio, las primeras salidas, el ambiente y los valores, la convivencia conyugal y el sentimiento espiritual. Un completo repaso a lo más importante para estas edades, con una “lluvia de ideas, guías y pautas” para los padres sean cuales fueran sus circunstancias

particulares.

¿Qué aconsejarías a padres con hijos en esta etapa educativa?

Muy buena pregunta pero imposible responderla en pocas palabras. Primera idea central: que hagan un Curso de Preadolescentes, lo agradecerán y en un ambiente de amistad, aprenderán cómo ayudar a mejorar a los hijos y a la familia en general, que no olvidemos que es lo más importante que tenemos entre manos.

En otro orden de cosas: que no falte espíritu deportivo y buen humor, búsqueda del equilibrio, ayudarlos a optimizar el esfuerzo, motivarlos con planes que les ilusionen, ser un modelo para ellos sin pretender ponerse de ejemplo, aseguramos que nuestro hijo sabe que le entendemos.

Por todo ello, es necesario que en casa, en la familia, exista: *Comunicación*, diálogo permanente con ellos, que sepan que en casa se les quiere no por lo que hacen, sino por lo que son y que sepan que siempre pueden contar con nosotros. *Amor*, que los padres se quieran - que se “note”- y eso se transmite a los hijos a través de la vida de familia. *Tiempo*, que no es solo cuestión de calidad, sino sobretodo de cantidad. Y no olvidemos que “no se enseña por lo que se sabe, ni por lo que se dice, se enseña básicamente por lo que se hace”.

Además de dirigir “Preadolescentes” y de moderar sesiones en otros programas participas habitualmente en el programa de radio “Paraules d’amor” dirigido por el FERT en Radio Estel ¿Qué ha supuesto para ti esta experiencia?

Algo excepcional y muy gratificante. Estaré eternamente agradecido al FERT por contar conmigo en esta fantástica aventura. Programa creado hace quince años y brillantemente dirigido por Asun Balonga durante muchos años, y que en la actualidad dirige Angelita Montuenga, excelente comunicadora, que dirige y modera nuestros debates con gran profesionalidad.

Es un reto semanal para mí tener la oportunidad de, a través de las ondas, aportar mi grano de arena en forma de consejos y ayuda a los padres sobre temas muy diversos de educación, familia y actualidad. Y decía lo de gratificante por mi propia experiencia personal. Y decía lo de gratificante por mi propia experiencia personal. Al llegar a una sesión o conferencia de orientación familiar y encontrarte con unos padres que te saludan y te dicen “reconozco tu voz, gracias por las ideas del programa de radio que nos ayudaron mucho en casa”, hace ilusión. Y además, con las maravillas de la tecnología de hoy, si no lo puedes escuchar los jueves a las 22h en Radio Estel, 106.6, entrando en la web de la radio, puedes bajarte el programa y escucharlo cuando quieras. Os ánimo a todos a hacerlo.

Educar la voluntat

Podríem dir que els actes pròpiament humans, racionals i lliures, provenen de la conjunció de la intel·ligència i la voluntat. La primera ens fa saber el que hem de fer. La segona ens ho fa fer, perquè ens dóna l'empenta i la força per fer-ho: ens fa voler fer-ho. Seria una manera senzilla d'explicar-ho.

Un exemple simple pot servir per esclarir-ho. A les set del matí, quan sona el despertador, sabem que ens hem d'aixecar. Ens ho diu la intel·ligència. Però també sabem que no n'hi ha prou. Necessitem quelcom més. Necessitem d'una força que ens faci aixecar: la voluntat. Sense ella seria inútil la claredat d'idees de la intel·ligència.

Temps de família

L'educació de la voluntat és molt important i ho és des dels primers anys. Per fer-ho, hem d'aprofitar les múltiples situacions de la vida diària. Els pares hem de tenir clar que eduquem fonamentalment en les coses petites, en els detalls del dia a dia. És on ens juguem l'educació i la felicitat dels nostres fills.

Per a educar la voluntat, hi ha dues vies d'incidència o dos grans grups d'actuacions. D'una banda l'habituaçió pràctica, o sigui l'adquisició i reforç d'hàbits operatius bons (virtuts). D'una altra, l'adquisició de criteris morals o sigui la instrucció ètica (valors). Segons les edats serà més important incidir en un o altre d'aquests grups. De petits en el primer, de més grans en el segon.

Seguint amb l'exemple d'abans, quan sona el despertador a les set del matí i sabem que toca aixecar-se, es pot fer perquè s'ha desenvolupat un cert hàbit, de tal manera que quan sona una cosa al nostre costat que fa "riiiiiing", es fa un bot al instant. D'això se'n diu diligència i és contrària a la peresa. Però podria ser que el que ens mogui a fer-ho sigui la conveniència moral o les raons que és tinguin en aquell moment. Probablement seran les dues coses que es combinaran per aconseguir-ho.

Per a l'adquisició i reforç d'hàbits operatius bons és necessària una exigència en el fer. Insistint repetidament i exigint. Es tracta de, mitjançant la repetició d'actes, adquirir una sèrie d'hàbits, que portaran de forma quasi espontània a fer les coses bé. Però no n'hi hauria prou, si ens quedéssim només amb això. Podríem educar només autòmats amb una rutina sense sentit. Per a que l'educació de la voluntat sigui completa s'ha d'incidir en l'educació ètica. S'ha d'ensenyar a voler i estimar el bé per sobre de coses com el plaer, el poder, la comoditat i l'èxit, que no són més que els seus reduccionismes. Ambdós tipus d'actuacions seran necessàries. La segona donarà sentit a la

primera, i la primera farà possible la segona, encara que, sovint, es confondran entre si.

Hitler i Al Capone, per posar exemples extrems, probablement tindrien alguns hàbits de la voluntat ben adquirits: la constància?, la laboriositat?, l'audàcia?, la fortalesa?. Potser sí, però és evident que si els tenien no els posaven al servei del bé. Però el cas contrari també es pot donar. No hi ha més trist que voler fer les coses bé, i no ser capaç per falta d'hàbits. Aleshores s'ha perdut la llibertat.

L'educació de la voluntat no pot esperar. S'ha de començar en els primers anys de vida dels nostres fills. Avui, és especialment important perquè en la nostra cultura es donen alguns trets que ho fan especialment necessari: la possibilitat fàcil de satisfer els desitjos a l'instant, la valoració del plaer com a raó última de viure, la incapacitat de reflexió o aprofundiment que s'estén, la idea que les coses no s'han d'entendre sinó utilitzar, la possibilitat d'accedir a la possessió fàcil de coses materials... Tot això no ajuda a educar la voluntat i a que aquesta incideixi en el fer, per sobre de la comoditat o del caprici del moment.

En l'exigència en el dia a dia, en les coses petites i des de ben menuts, estem educant la voluntat. Quan insistim en que es facin el llit, que cuidin l'ordre de les seves coses, que compleixin els encàrrecs que tenen a casa, que demanin les coses per favor, que no menyspreïn el menjar, quan no accedim als seus capricis... i els expliquem les raons per fer-ho, eduquem la voluntat, eduquem les virtuts que donaran seguretat i sentit a la seva vida.

Una persona, a qui s'ha educat en virtuts, portarà la seva vida i no serà portat. Disposarà d'ell mateix, serà lliure. En cas contrari, si no té voluntat, serà una titella de les circumstàncies, de l'estat d'ànim, arrossegat per qualsevol estímul que el portarà d'un cantó a l'altre. Serà una persona capriciosa, inconstant, voluble, que farà el que li plau i no el que vol, perquè serà incapaç de voler, serà un consentit i un mal criat. En canvi, una persona amb la voluntat educada amb virtuts ben adquirides, governarà la seva vida, serà lliure.

Josep Mª Rovira

Cursos de formació de moderadors organitzat per l'IIOF

El passat 23 de març va tenir lloc a la seu de la Fundació Rafael del Pino a Madrid, l'acte de clausura i lliurament de diplomes de quatre cursos de formació de moderadors impartits respectivament a Madrid, Las Palmas, la zona de Llevant i Badajoz, la qual cosa ha suposat la formació de 128 futurs moderadors d'Orientació Familiar.

L'acte va comptar amb l'assistència de Vicente J. Montes,

sotsdirector de la Fundació, qui va reconèixer la importància que per la societat actual té l'Orientació Familiar, així com la qualitat dels continguts del programa. Per la seva banda, Antonio Santos, president de l'IIOF (Institut d'Iniciatives d'Orientació Familiar) va agrair la confiança i el suport econòmic de la Fundació en la tasca que s'està duent a terme des de l'IIOF i els centres d'Orientació Familiar d'arreu d'Espanya.

Des del **FERT**

Orientació Familiar a Filipines

El Centre d'Orientació Familiar a Filipines, ha organitzat durant els mesos de febrer i març dues activitats dirigides a potenciar l'OF. D'una banda un congrés sobre "Amor Humà i l'Educació moral dels fills", al que han assistit uns 300 matrimonis. I també un "Cap de setmana romàntic" al voltant del programa "Beyond I do", que té per objecte fomentar el diàleg dels esposos, al que s'hi van inscriure 26 matrimonis.

Un nou programa: "Primeres Converses"

Amb el programa "Primers Passos", els pares vam aprendre a educar els hàbits bàsics dels nostres fills durant els tres primers anys de la seva vida.

Aquest curs hem iniciat el programa "Primeres Converses", dirigit a pares amb fills de 4 a 5 anys, període inmillorable per aprofitar la seva incipient capacitat de conversar, per orientar-los en tot un seguit de valors i per consolidar la nostra autoritat.

Conferència al Col·legi Monaita

El passat 8 d'abril, amb motiu de la imposició de beques a les alumnes que enguany finalitzen els seus estudis al Col·legi femení Monaita de Granada, el Director Tècnic del FERT, Tomás Malmierca, va impartir una conferència sota el títol "Dones singulars en un món igualitarista". En el decurs de la mateixa va parlar a les alumnes de la necessitat que té el món d'avui de comptar amb grans dones, i va proposar tres reptes per a un futur immediat: Que fessin fructificar els seus valors, que posessin tot el seu empeny a ser líders, i que reflectissin de la seva intimitat les bones idees que porten dins seu.

La IFFD participa al Grup d'Experts de Nacions Unides

El primer secretari general de la IFFD, Antonio Monserrat i el director general de "The Family Watch" Ignacio Socias, han estat convidats pels "Programes de Família i de Joventut de la Divisió de Política Social i Desenvolupament" del Departament d'Afers Econòmics i Socials de l'ONU a participar a la reunió del Grup d'Experts de Nacions Unides sobre "Diàleg intergeneracional i comprensió mútua".

L'esdeveniment s'ha organitzat en cooperació amb l'Institut Internacional de Doha per als "Estudis de Família i el Desenvolupament" durant els dies 8 i 9 de març passat.

El Grup d'Experts ha estat convocat dins del programa de celebració de l'Any Internacional de la Joventut i com una de les accions de preparació del vintè aniversari de l'Any Internacional de la Família, que tindrà lloc al 2014.

El recent informe del Secretari General afirma que, a causa de la importància de la família en el desenvolupament social, aquesta mereix ocupar un lloc destacat al programa de la Comissió de Desenvolupament Social, especialment pel que es refereix a l'assoliment de tres objectius que constitueixen els pilars de la Conferència de Copenhagen: la reducció de la pobresa, la plena ocupació i la integració social.

"Preadolescents" al club Braval

Durant els mesos de març i abril està tenint lloc a Braval (casal de suport socioeducatiu per a joves del barri del Raval de Barcelona) un curs de "Preadolescents" per a pares del club.

Estan participant 12 matrimonis que provenen de 8 països (de quatre continents diferents), 5 llengües i 5 religions diferents, situació relativament freqüent en les famílies residents d'aquesta zona.

Les famílies estan molt agraïdes per la formació que reben els seus fills al club i en concret han manifestat la seva satisfacció pel bon desenvolupament de les sessions del COF al que estan participant.

Aquesta és una bona mostra de com l'Orientació Familiar arrela en tots els ambients, sobretot on troba famílies disposades a formar-se per oferir el millor als seus fills.

